

LIFE AFTER DEATH

By Rabbi Dr. Nachum Amsel

These sources are from the book, "The Encyclopedia of Jewish Values" published by Urim, or the upcoming books, "The Encyclopedia of Jewish Values: Man to Man" or "The Encyclopedia of Jewish Values: Man to God" to be published in the future.

(1) סנהדרין צ.

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא.

(2) דברים יא:ג-טו

וְהָיָה אִם-שָׁמַע תִּשְׁמְעוּ אֶל-מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת-ד' אֱלֹהֵיכֶם וּלְעֲבֹדוֹ בְּכָל-לְבַבְכֶם וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם : וְנָתַתִּי מָטוֹר-אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ יוֹרֵה וּמִלְקוֹשׁ וְאֶסְפֹּת דָּגָדָה וְתִירֹשׁ וְיִצְהָרָה : וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדֶךָ לְבַהֲמֹתֶיךָ וְאֶכְלֹתָ וְשָׁבַעְתָּ :

(3) ויקרא כו:ג-ט

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם : ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו : והשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם : ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבר בארצכם : ורדפתם את איביכם ונפלו לפניכם לחרב : ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבה ירדפו ונפלו איביכם לפניכם לחרב : ופניתי אליכם והפריתי אתכם והרביתי אתכם והקימתי את בריתי אתכם :

(4) ברכות לד :

ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לימות המשיח אבל לעולם הבא עין לא ראתה אלקים זולתך.

(5) בראשית לו:לה

וַיִּקְמוּ כָל-בְּנֵי וְכָל-בְּנֹתָיו לְנַחֲמוֹ וַיִּמָּאן לְהַתְנַחֵם וַיֹּאמֶר כִּי-אֶרְדָּ אֶל-בְּנֵי אָבִל שְׂאֵלָה וַיִּבְדַּךְ אֹתוֹ אָבִיו :

(6) במדבר טז:לב-לג

וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת-פִּיהָ וַתַּבְלַע אֹתָם וְאֶת-בְּתִיחֶם וְאֶת כָּל-הָאָדָם אֲשֶׁר לְקִרְחָ וְאֶת כָּל-הָרְכוּשׁ : וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל-אֲשֶׁר לָהֶם חַיִּים שְׂאֵלָה וַתִּכַּס עֲלֵיהֶם הָאָרֶץ וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקֶּהֶל :

(7) דברים ל:ליט

העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ החיים והמות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך :

(8) קהלת יב:ז

וְיָשֶׁב הָעֶפֶר עַל-הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל-הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה :

(9) דניאל יב:ב

וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת-עָפָר יִקְיָצוּ אֵלָה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלָה לְחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם :

(10) שמונה עשרה, ברכה שנייה

אָתָּה גְבוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי. מְחַיֶּה מֵתִים אֶתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ... מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחָסֶד. מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים... וּמְקַיֵּם אֲמוּנָתוֹ לִישְׁנֵי עָפָר... מְלַךְ מִמִּית וּמְחַיֶּה וּמְצַמִּיחַ יְשׁוּעָה : וְנִאֶמְרָן אֶתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים : בְּרוּךְ אַתָּה יְדֹנָד. מְחַיֶּה הַמֵּתִים :

Life After Death

11) ברכות לד:

ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לימות המשיח אבל לעולם הבא עין לא ראתה אלקים זולתך.

12) אבות ד: טז

רבי יעקב אומר, העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא. התקן עצמך בפרוזדור, כדי שתכנס לטרקלין:

13) פסחים ב.

וכאור בקר בעולם הזה כעין זריחת שמש לצדיקים לעולם הבא.

14) דניאל יב: ב

וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמְתִּי-עִפְרָיִם וְקִיצוּ אֶלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֶלֶּה לְחַרְפוֹת לְדָרְאוֹן עוֹלָם:

15) פסחים נ.

אמר רבי אחא בר חנינא לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה על בשורות טובות אומר ברוך הטוב והמטיב ועל בשורות רעות אומר ברוך דין האמת לעולם הבא כולו הטוב והמטיב.

16) אבות ב: טז

ודע, מתן שכרן של צדיקים לעתיד לבוא:

17) תענית יא.

מלמד שבשעת פטירתו של אדם לבית עולמו כל מעשיו (נפטרין) (נפרטין) לפניו ואומרים לו כך וכך עשית במקום פלוני ביום פלוני והוא אומר (הין) (הן).

18) ברכות יז.

מרגלא בפומיה דרב (לא כעולם הזה העולם הבא) העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה ולא פריה ורביה ולא משא ומתן ולא קנאה ולא שנאה ולא תחרות אלא צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה.

19) אבות ד: יז

...ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה:

20) ברכות נז:

אש אחד מששים לגיהנם דבש אחד מששים למן שבת אחד מששים לעולם הבא.

21) שבת קלב וברכות יח:

ואמר רבי יצחק קשה רימה למת כמחט בבשר החי שנאמר אך בשרו עליו יכאב אמר רב חסדא נפשו של אדם מתאבלת עליו כל שבעה שנאמר ונפשו עליו תאבל ואמר רבי יצחק קשה רמה למת כמחט בבשר החי.

22) בבא בתרא עה.

אמר רבי חנינא שכל מי שעניו צרות בתלמידי חכמים בעולם הזה מתמלאות עיניו עשן לעולם הבא ואש בחופה למה אמר רבי חנינא מלמד שכל אחד ואחד נכוה מחופתו של חבירו אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה.

23) סנהדרין צ.

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא.

Life After Death

(24) סנהדרין צ.

ואלו שאין להם חלק לעולם הבא האומר אין תחיית המתים מן התורה ואין תורה מן השמים ואפיקורוס רבי עקיבא אומר אף הקורא בספרים החיצונים והלוחש על המכה ואומר כל המחלה אשר שמתני במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך.

(25) עבודה זרה יח.

...בכה רבי ואמר יש קונה עולמו בשעה אחת ויש קונה עולמו בכמה שנים.

(26) תענית כב:

הוה שכיח בשוקא דבי לפט הוה שכיח אליהו גביה אמר ליה איכא בהאי שוקא בר עלמא דאתי אמר ליה לא אדהכי והכי חזא לההוא גברא דהוה סיים מסאני אוכמי ולא רמי חוטא דתכלתא בגלימיה אמר ליה האי בר עלמא דאתי הוא רהט בתריה אמר ליה מאי עובדך אמר ליה זיל האינדנא ותא למחר למחר אמר ליה מאי עובדך אמר ליה זנדוקנא אנא ואסרנא גברי לחוד ונשי לחוד ורמינא פוריאי בין הני להני כי היכי דלא ליתו לידי איסורא כי חזינא בת ישראל דיהבי נכרים עלה עינייהו מסרנא נפשאי ומצילנא לה יומא חד הוות נערה מאורסה גבן דיהבו בה נכרים עינייהו שקלי דורדייא דחמרא ושדאי לה בשיפולה ואמרי דיסתנא היא אמר ליה מאי טעמא לית לך חוטי ורמית מסאני אוכמי אמר ליה עיילנא ונפיקנא ביני נכרים כי היכי דלא לידעו דיהודאא אנא כי הו גזרי גזירתא מודענא להו לרבנן ובעו רחמי ומבטלי לגזירתייהו.

(27) ברכות ד:

רבי יוחנן איזהו בן העולם הבא זה הסומך גאולה לתפלה של ערבית.

(28) בבא בתרא י':

שאלו את שלמה איזהו בן העולם הבא אמר להם כל שכנגד זקניו כבוד כי הא דיוסף בריה דר' יהושע חלש אינגיד אי"ל אבוה מאי חזית אי"ל עולם הפוך ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה אי"ל עולם ברור ראית ואנן היכי חזיתנן (אי"ל) כי היכי דחשבינן הכא חשבינן התם ושמעתי שהיו אומרים אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו.

(29) ישעיה כד:

וְחָפְרָה הַלְבָנָה וּבוֹשָׁה הַחֲמָה כִּי-מָלְךְ; יְהִיָּה צְבָאוֹת בְּהָרַ צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַם וְנִגְדָּ זָקְנֵי כְבוֹד:

(30) שבת קנג.

איזהו בן העולם הבא...רבי חנינא אמר כל שדעת רבותינו נוחה הימנו.

(31) סנהדרין פח:

איזהו בן העולם הבא ענוותן ושפל ברוך שייף עייל שייף ונפיק וגריס באורייתא תדירא ולא מחזיק טיבותא לנפשיה.

(32) מדרש תהילים קיח:יז

פתחו לי שערי צדק לעולם הבא אמרו לו לאדם מה היה מלאכתך והוא אומר מאכיל רעבים הייתי והם יאמרו לו זה השער לה' מאכיל רעבים הכנס בו משקה צמאים הייתי והם אומרים לו זה השער לה' מלביש ערומים צמאים הכנס בו מלביש ערומים הייתי והם אומרים לו זה השער לה' מלביש ערומים הכנס בו וכן מגדל יתומים וכן עושי צדקה וכן גומלי חסדים ודוד אמר אני עשיתי את כולם יפתחו לי את כולם לך נאמר פתחו לי שערי צדק אבוא בס אודה קה:

Y.M. Tukachinsky, Geshet Hachaim (Jerusalem, 1960) (33)